

Előszőr az óvodában

A kisgyermek életében nagy próbatétel az óvodába lépés, de nagy megmérettetést jelent a családnak is. A szülők aggódnak, tartanak attól, hogy vajon megszokja-e gyermekük az óvodát, vajon miképpen boldogul az új helyzetben, a közösségben. Nekünk, óvodapedagógusoknak az ősz eljövetele az új tanév kezdetét jelenti, új kihívásokat, megoldandó feladatokat, amelyeket megpróbálunk a lehető legjobban megoldani, ezzel elnyerve a szülők bizalmát is.

Mivel nincs két egyforma gyermek, nincs recept az óvodai szocializálásra, az ún. „beszoktatásra” sem. Van, akinek nagyon könnyen megy, van, aki hetekig, akár hónapokig szenved. Vannak gyerekek, akik hangosan toporzékolnak, kapaszkodnak a szülőbe, vannak csendesen szenvedők is. Ha belegondolunk abba, hogy egy 3 éves kisgyermek talán most kerül először gyermekközösségbe, ahol már nem lehet ott vele anyuka és apuka, igazán megérthetjük könnyeinek, kiborulásának okát. Ilyen szempontból megérthetjük a szülőt is, aki most először egy idegen személyre bízta a gyermekét, naponta akár 5-8 órára is. Természetes, hogy a szülő félti a gyermekét, szorong, bizalmatlan, főleg akkor, ha nem tudja, mi fog történni gyermekével e hosszú idő alatt. Aggódik, hogy vajon eszik-e, beszél-e, elmondja-e, ha valami baja van, például szomjas, vécéznie kell. Napközis rendszerben az is felmerül a szülőben, hogy vajon el fog tudni aludni annyi gyermek között. Azoknál a gyermekeknél, akik már jártak bölcsődébe, sokkal könnyebb ez a folyamat, hisz ők már hozzászoktak a gyermekközösséghez, a programokhoz és közösségi szabályokhoz.

Vannak olyan gyermekek, akiket nem visel meg az óvodába való beilleszkedés. Első naptól kezdve kíváncsian belépnek a csoportszobába, játszanak, jól érzik magukat. Olyan is akad, aki csak néhány nap elteltével, miután már minden újdonságot felfedezett, kezd el pityeregni. Ez is természetes. A leggyakoribb viszont az, hogy a gyermek lassan kezdi biztonságban érezni magát, miután egyre jobban megbarátkozik az óvónővel és a többi gyermekkel. Lassan rájön, hogy csupa jó és érdekes dolog történik az óvodában, jó neki itt lenni.

Mit tehetünk azért, hogy gördülékenyebb legyen az óvodai szocializálás?

Néhány tanács szülőknek:

- A szülő készüljön fel rá, fogadja el, hogy el kell engednie a gyermekét, itt az ideje, hogy az óvónőkre bízta. Vannak anyák, akik nehezen tudják elfogadni, hogy az anyaszerep kitágul, más is belép ebbe a szoros anya-gyermek kapcsolatba. Van, aki az óvodáért gyermekét még kisbabának látja: ezért engedi el nehezen, nem tud elválni tőle, addig búcsúzik, amíg a gyermek, aki már belépett volna csoportjába, elkezd sírni. Ilyenkor

az anya és gyermek is szenved; máris kialakul az ördögi kör, amelyben mindenki rossz érzésekkel gondol az óvodára. Három éves kor körül a gyermek már eléggé érett ahhoz, hogy kapcsolatokat tudjon teremteni, el tudja fogadni az anya távollétét, tudatosítja, hogy elváláskor nem veszíti el szüleit, mert majd érte jönnek.

- Már az óvodakezdés előtt beszéljessen a szülő az óvodai életről, el is látogathatnak együtt a kiválasztott óvodába.

- Ne pánikoljon a szülő, ha reggel sír a gyermek. Ha hetekig sír, nem szükséges keresni az okot, mert általában nem érte semmilyen sérelem. Úgy kell kezelni, mint egy természetes jelenséget. De fontos megérteni, szeretni, határozottnak lenni. A búcsúzás legyen rövid, határozott, és soha ne hiányozzon. Vagyis ne próbáljon a szülő „megszökni”, ne hazudja azt, hogy amíg ő bemeleg, megvárja a padon. De biztosítsa a gyermekét arról, hogy érte jön.

- Jó, ha a gyermek tudja, hogy amíg ő az óvodában van, addig a szülő is dolgozik.

- Elköszönés után soha ne forduljon vissza, hogy még egyszer meglesse, jól van-e a gyermek, vagy könnybe lábadt szemmel még egy puszit adjon.

- Ne hátráljon vissza, ha nem akar óvodába menni, ne engedjen a csábításnak, mert nehezebb lesz újra visszazoktatni.

- Ne minősítse gyermeke viselkedését, vagyis ne tegyen ilyenfajta megjegyzéseket: „Rossz vagy! Hogy tudsz ennyit hisztizni!” stb. Legyünk mindannyian nagyon türelmesek a beszoktatási időszakban!

- Biztonságot ad a gyereknek, ha otthonról beviheti kedvenc alvójátékát, rongyocskáját, pokróckáját. Mindez az otthon közelségét jelenti számára.

- A szülő kérdezősködjön a gyermektől az óvodában történekről, naponta beszéljessenek.

- Ha teheti, az elején hamarabb vigye el a gyermekét az óvodából.

- Ha bármivel segítheti az óvónő munkáját, bátran mondja el; aggályait, kételyeit beszélje meg, tanácsot kérhet a pedagógustól.

- Ne hasonlítsa össze a gyermekét más gyermekével.

- Tervezze meg a napot, hogy este időben tudja lefektetni a kis óvodást ahhoz, hogy reggel könnyedén ébredjen. Ne legyen reggel rohanás!

- Az óvodáskorú gyermek játékkal, játékban fejlődik leginkább. Az óvónők ezt a játékot teszik tartalmassá értő figyelemmel.

- Egy-két hónappal óvodakezdés előtt érdemes olyan meséket, történeteket olvasni a gyermeknek, amelyek az óvodai életet jelenítik meg gyermeki nézőpontból.

Ajánlott könyvek óvodakezdésre:

Bartos Erika (2006): *Bogyó és Babóca az óvodában; Anna és Peti: Irány az óvoda!* Alexandra Kiadó, Budapest.

Devecsery László (2008): *Kisbuksi az óvodában.* Urbis Kiadó, Szentendre.

Finy Petra (2015): *Az ovi-ügy.* Pozsonyi Pagony Kft., Budapest.

Gordan, K., Güettler, M. (2011): *Kifli kutyavibba megy.* Manó Könyvek, Budapest.

Janikovszky Éva (2015): *Már óvodás vagyok*. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó ZRT, Budapest.

Kormos István (2015): *Vackor az óvodában*. Móra Kiadó, Budapest.

Schneider, L. (2016): *Bori óvodába megy*. Manó Könyvek, Budapest.

Szepes Mária (2015): *Pöttyös Panni az óvodában*. Móra Könyvkiadó, Budapest.

Telegdi Ágnes (2010): *Mackóóvoda*. Ring-Color Kft. Kiadó, Budapest.

Néhány tanács az óvónőknek:

- Az óvónő legyen nyitott, kedves, megértő mind a gyermekekkel, mind a szülőkkel.

- Az óvodai szocializálást segíti, ha az óvónő már évkezdést megelőzően nyílt napot szervez, meghívja a leendő kiscsoportosokat és szüleiket, akár a testvéreket is, közösen játszanak, beszélgetnek, közelebb kerülnek egymáshoz. Megtekinthetik a csoportszobát, az óvoda udvarát. Az óvónő elmondhatja, hogy első nap hogyan jöjjenek, mire van szükség (cseszeruha, pizsama stb.). A szülőkre is jó hatása van az ismerkedésnek, oldódhatnak a szorongások.

- Segíti a gyermekek alkalmazkodását, ha az óvónő tudatosan olyan játékokat, játékos elemeket épít be tevékenységébe, amelyek segítségével tudatosan a gyermekekben, hogy ők már igazi óvodások.

- Ne erőltessük, hogy a gyermekek kötelezően részt vegyenek a tevékenységeken. Csak az legyen résztvevő, aki szeretne.

- Jó, ha gyakran simogatjuk, megöleljük a gyermekeket, ha el vannak keseredve, ölbé vesszük, engedjük, hogy hozzánk bújjanak.

Irodalom

Balázsné Szűcs Judit (1998): *Szabadon, játékosan, örömmel*. Szort BT Kiadó, Budapest.

Lazsádi Csilla (2012): Óvodakezdésre készülve. *Iskolai pszichológia*, 3. 10-12.

Medveczky Kata: *Az óvodai beszoktatás: az első próbatétel*.

http://www.medveczkykata.hu/gyerekneveles/ovodaskori_problema/az_ovodai_beszoktatás_az_első_probátétel (Letöltés: 2016. 09. 28.)